

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214204918
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7214204918.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľky P. Ť. nar. XX.XX.N. bývajúcej v P. na ul. D. č. XX zastúpenej JUDr. Martinom Polákom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Štúrovej č. 7 proti odporcovi C. Ť. nar. X.X.N. bývajúcemu v P. na ul. F. č. XX zastúpenému JUDr. Katarínou Adamovskou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Žižkovej č. 6 v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 27.8.2014 č.k. 18C 35/2014-93 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného a dlžnom výživnom.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zvýšil výživné od odporcu pre navrhovateľku na 130 € mesačne od 14.2.2014 do budúca, ktoré zaviazal prispievať odporcu navrhovateľke vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Dlžné výživné za obdobie od 14.2.2014 do 31.8.2014 v sume 547,50 € povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 45,62 € spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Splatnosť prvej splátky výživného je dňa 20.10.2014. Konanie v časti o určenie výživného presahujúceho sumu 150 € sa zastavuje. Návrh v časti určenia výživného presahujúceho sumu 130 € do rozsahu 150 € sa zamieťa. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca. Uplatnil odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm.f/ O.s.p.. Citoval § 62 ods. 1 Zákona o rodine, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine. Poukázal na to, že súd prvého stupňa zvýšil výživné zo 43,15 € mesačne na 130 € mesačne. S rozhodnutím súdu prvého stupňa nesúhlasí a má za to, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že na strane navrhovateľky nedošlo k takej zmene jej odôvodnených potrieb a na strane odporcu k takej zmene jeho schopností, možností a majetkových pomerov, ktoré by odôvodňovali tak podstatné zvýšenie výživného. Vytkol konajúcemu súdu, že nezohľadnil odporcom preukazovanú skutočnosť, že mesačne vynakladá na úhradu dlhu voči spoločnosti Prvá stavebná sporiteľňa a.s. zo zmluvy o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.12.2011 finančné prostriedky 153,20 €. Ide o výdavky, ktoré nevyhnutne vynakladá na zabezpečenie svojho bývania. Medziúver bol poskytnutý v sume 16.000 € jeho priateľke žijúcej s ním v spoločnej domácnosti v jednom byte. Týmto záväzkom formálnoprávne vystupuje v pozícii ručiteľa, avšak fakticky nejde o jeho dlh, ktorý sám spláca prostredníctvom svojej priateľky, nakoľko finančné prostriedky z úveru potreboval na uspokojenie svojich bytových potrieb a len vďaka účasti svojej priateľky v predmetnom záväzkovom vzťahu sa mu ho podarilo získať. O uvedenej skutočnosti predložil čestné prehlásenie P. E.. Vyslovil názor, že ak súd na jeho strane zohľadnil len pomernú časť výdavkov na platby spojené s užívaním bytu, v ktorom žije so svojou priateľkou, bolo namieste v minimálne pomernej časti zohľadniť aj jeho výdavky na splácanie stavebného úveru zabezpečujúceho aj jeho bývanie. Namietol rozhodnutie prvostupňového súdu o neprihliadnutí na ním

namietaný rozpor s dobrými mravmi vzhľadom na odmietavý postoj navrhovateľky voči nemu, ktorá s ním dlhodobo neudržiava žiaden kontakt. Vyslovil názor, že plnoletá navrhovateľka je dostatočne zreloou osobou na to, aby na jeho snahu o nadviazanie kontaktu s ním aspoň zareagovala a snažila sa svoj vzťah s vlastným otcom urovnať do akceptovateľnej podoby. Kontakt však navrhovateľka nadviazala až prostredníctvom podania návrhu na zvýšenie výživného, preto považuje za potrebné pri rozhodovaní o jeho vyživovacej povinnosti zohľadniť z pohľadu dobrých mravov aj tento prístup navrhovateľky. Za prekážku zvýšenia vyživovacej povinnosti prvostupňový súd nepovažoval fakt, že navrhovateľka zvolila štúdium v zahraničí, nakoľko schopnosti a predpoklady dieťaťa na štúdium mu nemôžu byť na ujmu pri určení výživného. Za odôvodnené potreby nemožno považovať zvolenie štúdia v zahraničí navrhovateľkou, nakoľko bolo jej vecou, aby pri voľbe miesta svojho štúdia zodpovedne zvažila aj svoje reálne finančné možnosti a schopnosti uhrádzať náklady s takýmto štúdiom spojené. Z uvedeného dôvodu považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za také, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko na strane účastníkov konania v porovnaní s obdobím ostatného rozhodnutia o vyživovacej povinnosti odporcu k navrhovateľke nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala také podstatné zvýšenie výživného. Výška určeného výživného zodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľky a najmä jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom, preto navrhuje zmeniť napadnutý rozsudok tak, že návrh navrhovateľky zamietne, alternatívne odvolací súd zvýši výživné na 100 € mesačne a dlžné výživné žiada povoliť splácať v mesačných splátkach spolu s bežným výživným. Konanie v časti o určení výživného presahujúceho sumu 150 € navrhol zastaviť a návrh navrhovateľky v časti o určení výživného presahujúceho sumu 100 € navrhol zamietnuť. O trovách konania navrhol rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Navrhovateľka vo vyjadrení navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny, pretože prvostupňový súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a vec správne právne posúdil. Námietky odporcu o nezohľadnení okolností, že prispieva priateľke na úhradu záväzku voči Prvej stavebnej sporiteľni a.s. a zároveň poukazuje na zahraničné štúdium navrhovateľky, ktoré podľa názoru odporcu nemožno považovať za odôvodnenú potrebu navrhovateľky, ako to predpokladá § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Citoval § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Poukázala na to, že z výsluchu odporcu vyplynulo, že prispieva mesačne na splátku hypotekárneho úveru sumou 150 €, pričom ide o hypotekárny úver, kde dlžníkom je priateľka odporcu, o ktorej skutočnosti svedčí aj odporcom k odvolaniu predložené čestné prehlásenie P. E. zo dňa 16.10.2014. Z uvedeného je zrejmé, že odporca nie je dlžníkom z predmetného záväzku - právneho vzťahu a zároveň nie je vlastníkom bytu, na ktorého rekonštrukciu bol úver (mediúver a stavebný - spotrebiteľský úver) poskytnutý. Preto neobstojí konštrukcia, ktorú uvádza odporca v podanom odvolaní, že v tomto záväzkovom vzťahu formálnoprávne vystupuje v pozícii ručiteľa, avšak fakticky ide o jeho dlh. Takéto odvolávanie sa na formálne postavenie odporcu, resp. na skutočnosť, že finančné prostriedky z úveru potreboval na uspokojenie svojich bytových potrieb je nelogické, nakoľko najmä nejde o bytovú potrebu odporcu, ktorý v katastri nehnuteľností nefiguruje ako vlastník predmetného bytu. Formálne postavenie účastníkov zmluvného vzťahu je v tomto prípade úplne irelevantné, nakoľko z úverovej zmluvy je zrejmé, kto je dlžníkom, resp. ručiteľom a akékoľvek dohody medzi ručiteľom a dlžníkom ohľadne skutočnosti ich vzájomného postavenia sú rovnako bezpredmetné. Predstavy odporcu, resp. jeho priateľky o tom, kto má aké postavenie vo vzťahu k inštitúcii, ktorá poskytla úverový produkt, nie je možné považovať za podstatné a nie je možné, aby sa takýmito úvahami zaoberal, resp. ich bral do úvahy súd, ktorý vedie konanie o zvýšení výživného. V tomto prípade je jednoznačné, že dlžníkom zo zmluvy o úvere je tretia osoba, za ktorú odporca spláca mesačné splátky, vo výške ktorá presahuje určené výživné prvostupňovým súdom, čím sa odporca vzdáva bez dôležitého dôvodu majetkového prospechu tak, ako to predpokladá ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Súd prvého stupňa túto otázku riešil v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine, keď z hľadiska odporcom pertraktovaných nákladov na zabezpečenie bývania považoval za dôvodné len podieľanie sa na úhrade nákladov spojených s bývaním v predmetnom byte na F. č. XX v P.. Čo sa týka jej študijných možností, je argumentácia zvažovaním finančnej situácie a možnosti samotnej navrhovateľky, resp. osôb povinných ju vyživovať na materiálne zabezpečenie štúdia potrebné vnímať v zmysle jej vyjadrenia k tejto otázke, ktorá na pojednávaní 13.6.2014 sa podrobne vyjadrila o kvalite študijného systému konkrétneho študijného odboru politológia v nadväznosti na značne lepšie možnosti na získanie pracovného uplatnenia. Takéto okolnosti nemožno obísť pri skúmaní možností na štúdium a zvažovaní súvislostí pri rozhodnutí o konkrétnej vzdelávacej inštitúcii. Navyše odporca sa nepodieľal a nezaujímal o jej štúdium ani v čase, keď študovala na Slovensku a rovnako ako v prípade Českej republiky, tak aj v prípade štúdia v tuzemsku bola plne odkázaná výživou na svoju matku. Námietky

odporcu na prehodnotenie jej postoja k odporcovi z hľadiska súladu určenia vyživovacej povinnosti s dobrými mravmi je potrebné vnímať s ohľadom na snahu odporcu na zachovanie vzájomných vzťahov s navrhovateľkou po rozvode s jej matkou. Odporca sa žiadnym spôsobom o zachovanie tohto vzťahu nesnažil a vzhľadom na jej vek v čase rozvodu manželstva jej rodičov (8 rokov) mala byť takáto aktivita práve na odporcovi. Sám odporca sa vyjadril, že z jeho strany nebola vyvíjaná aktivita, resp. snaha o udržanie vzťahov medzi ním ako rodičom a jeho dcérami, nakoľko podľa jeho názoru ho odmietali pod vplyvom matky. Za takejto situácie nemožno považovať postoj jej ako navrhovateľky, ktorá prakticky ani nemala možnosť (podľa vyjadrení o fyzickom násilí v domácnosti, ktorého sa dopúšťal odporca, ani záujem) zachovať si akýkoľvek vzťah s otcom za taký, ktorý by zdôvodnil zamietnutie zvýšenia vyživovacej povinnosti odporcu ako rozporné s dobrými mravmi, preto navrhla v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Výroky rozsudku súdu prvého stupňa o zastavení konania a zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní (ust. § 206 ods. 2 O.s.p.).

Podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného a dlžnom výživnom spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a zodpovedá požiadavkám obsiahnutým v ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. Súd prvého stupňa správne a zákonne rozhodol o návrhu na zvýšenie výživného pre navrhovateľku, pretože sa stala študentkou vysokej školy, preto odvolacie námietky odporcu týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia považuje odvolací súd za neopodstatnené. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý vyžaduje, aby k zmene pôvodného rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažného charakteru v tých okolnostiach, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov konania. Komplexným porovnaním pomerov účastníkov konania v čase predchádzajúcej úpravy výživného v r. 2007 so súčasnými pomermi odvolací súd dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade sú dané dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia z dôvodu kvalifikovanej zmeny pomerov na strane navrhovateľky nástupom na vysokú školu mimo jej bydliska, čím došlo k výraznému zvýšeniu jej odôvodnených potrieb. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, ktoré však vždy limitujú uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravy na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej, kultúrnej, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, to znamená, že pokiaľ prezentované výdavky na výživu dieťaťa nevybočujú z rámca bežných potrieb

iných detí v tomto veku, je možné považovať ich za všeobecne známu skutočnosť, a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom. Odôvodnené potreby, ktoré súd zohľadňuje pri určovaní výživného sú rôzne podľa okolností každého konkrétneho prípadu. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd tiež povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných osôb, rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné náklady a prihliada aj na ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti. Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa dôsledne posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného pre navrhovateľku, nakoľko sa stala študentkou vysokej školy. Príjmové a majetkové pomery odporcu súd zisťoval vyžiadaním odpisov mzdových listín u zamestnávateľa, výsluchom účastníkov a listinnými dokladmi bolo preukázané, že odporca žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, s ktorou spoločne uhrádza nájomné za byt. Zo zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere je preukázané, že odporca je ručiteľom, na základe ktorej bol poskytnutý úver v sume 16.000 € jeho priateľke P. E. a mesačné splátky úveru činia 153,20 €, ktorý podľa tvrdenia odporcu uhrádza on v sume 153,20 € okrem nákladov na bývanie, ktoré činia 124 €, na ktorý súd prvého stupňa správne neprihliadol, pretože odporca je len ručiteľom zo zmluvy o úvere, pričom nie je vlastníkom bytu, na zabezpečenie ktorého bol úver poskytnutý a za dôvodné správne konštatoval je možné považovať len podieľanie sa na úhrade nákladov spojených s bývaním. Preto odvolací súd považuje odvolaciu námietku odporcu ohľadne jeho neschopnosti prispievať zvýšením výživným pre navrhovateľku zo svojho príjmu 450 € mesačne, pričom v tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť, ako aj na ods. 5 tohto zák. ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Podľa tohto zák. ustanovenia je rodič povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Aj s prihliadnutím na nepochybnú skutočnosť, že súdom prvého stupňa zvýšené výživné predstavuje denné výživné 4,33 € aj po zohľadnení odporcových mesačných životných nákladov so zreteľom na to, že jeho odôvodnené potreby sú stabilizované, kým odôvodnené potreby navrhovateľky v porovnaní s jeho potrebami sú podstatne vyššie a jednoznačne práve matka navrhovateľky finančne participuje na doplnení všetkých jej odôvodnených potrieb. K odvolacím námietkam odporcu odvolací súd dodáva, že tieto sú totožné s jeho obranou pred súdom prvého stupňa, s ktorými sa súd prvého stupňa dôsledne zaoberal a aj ich vyporiadal v dôvodoch napadnutého rozsudku, tieto sú neopodstatnené a neuviedol žiadne iné skutočnosti ktoré by mali za následok iné rozhodnutie. Pretože súd prvého stupňa správne určil rozsah zvýšenej vyživovacej povinnosti a správne vyčíslil aj dlh na výživnom, preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal (§ 151 ods., § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.